

Odluka:

PŽ 304/2024-2

Zbirni podatci

Broj odluke: PŽ 304/2024-2

Datum odluke: 30.01.2024

Vrsta odluke: Presuda

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Savska cesta 62, Zagreb

Poslovni broj: 12 PŽ-304/2024-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Dubravke Zubović, predsjednika vijeća, Maje Bilandžić, suca izvjestitelja i Branke Šabarić Zovko, člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja B. d.o.o., A1, OIB B1, kojeg zastupa punomoćnik G. B., odvjetnik u Zagrebu, A3, protiv 1. tuženika H. O. T. E. d.o.o., A2, OIB B2, kojeg zastupaju punomoćnici, odvjetnici iz L. & partneri odvjetničkog društva d.o.o., u A4 i 2. tuženika REPUBLIKA HRVATSKA, M. G., A5, OIB B2, kojeg zastupa Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, radi isplate i naknade štete, odlučujući o tužiteljevoj žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-2394/2015 od 20. listopada 2023., u sjednici vijeća održanoj 30. siječnja 2024.

p r e s u d i o j e

I. Odbija se kao neosnovana tužiteljeva žalba i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-2394/2015 od 20. listopada 2023.

II. Odbija se kao neosnovan prvotuženikov zahtjev za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu u iznosu od 14.753,40 EUR.

Obrazloženje

1. Pobijanom presudom odbijen je tužbeni zahtjev kojim je tužitelj tražio da se naloži tuženima solidarno platiti tužitelju iznos od 887.212,98 EUR / 6.684.706,16 HRK s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama (točka I. izreke), naloženo je tužitelju prvotuženiku naknaditi troškove parničnog postupka u iznosu od 159.999,00 EUR / 1.205.512,50 HRK u roku od osam dana (točka II. izreke) te je naloženo tužitelju naknaditi drugotuženiku troškove parničnog postupka u iznosu od 199.783,65 EUR / 1.505.269,91 HRK u roku od osam dana (točka III. izreke).

2. Iz obrazloženja navedene presude proizlazi da je prvostupanjski sud ocjenom izvedenih dokaza utvrdio da nema uvjeta za primjenu odredbe čl. 14. Zakona o sustavu državne uprave („Narodne novine“ broj: 150/11, 12/13, 93/16, 104/16, 66/19), primijenio je odredbe Zakona o biogorivima za prijevoz („Narodne novine“ broj: 65/09, 145/10, 26/11), a odluku o troškovima postupka donio je na temelju odredbe čl. 154. i čl. 155. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14,

70/19, 80/22, 114/22; dalje: ZPP).

3. Protiv navedene presude žalbu je podnio tužitelj zbog svih zakonskih razloga s prijedlogom ovom sudu preinačiti podredno ukinuti presudu i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje. Traži naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 25.959,58 EUR. U žalbi uglavnom ponavlja navode iz prvostupanjskog postupka, da je tužitelju povrijeđeno pravo na pravično suđenje u njegovom građanskopravnom aspektu zajamčeno odredbom članka 29. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske, da iz obrazloženja pobijane presude proizlazi da navodi tužitelja uopće nisu razmatrani, da pobijana presuda obiluje bitnim povredama odredbi parničnog postupka opisanih u članku 354. stavku 2. Zakona o parničnom postupku jer ju nije moguće ispitati i jer nema navedene razloge o odlučnim činjenicama, da se prvostupanjski sud poziva na odredbe članka 19., 21., 22., 24., 26. i članka 10. Zakona o biogorivima za prijevoz („Narodne novine“ broj 65/09) koje se zbog načela prostorno vremenske primjene zakona apsolutno ne mogu primjenjivati, čak i te neprimjenjive zakonske odredbe prvostupanjski sud tumači na pogrešan način, da iz čl. 10. tog Zakona proizlazi obveza tuženika da izrađuju i objavljuju Izvješće o provedbi Nacionalnog akcijskog plana što drugotuženik nije učinio za predmetno razdoblje, da tužitelj ni na koji način tijekom 2012. godine nije mogao saznati koliko je ukupno ostvareno poticaja svih povlaštenih proizvođača niti je mogao znati u kojem trenutku je dosegnuta maksimalna poticana količina propisana relevantnim zakonskim i podzakonskim propisima te da su tuženici međusobno prebacivali odgovornost u pogledu izvješćivanja povlaštenih proizvođača o maksimalno poticanim količinama, da je izostala bilo kakva kritička ocjena izvedenih dokaza poglavito iskaza svjedoka. Žalitelj ponavlja navode iz odluka u upravnim postupcima, navodi nesporno da je obveza proizvodnje biodizela bila predviđena nadnacionalnim pravom, odnosno Direktivom br. 2009/28/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 23. travnja 2009. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (dalje: Direktiva br. 2009/28/EZ) zbog čega je drugotuženik preuzeo obvezu isplaćivati poticaje za proizvodnju ekološki prihvatljivog goriva, odnosno biodizela i koju direktivu prvostupanjski sud nije cijenio, tvrdi da se šteta sastoji prvenstveno od iznosa poticaja koji nije plaćen, jer je to dio koji je trebao pokriti i velike troškove proizvodnje, da je nastanak štete ovdje tužitelju nesporan što je jasno vidljivo i iz dopisa Hrvatske udruge poslodavaca od 21.12.2012. koji je upućen ovdje tuženicima, da je postojala ista tražbina društva B. V. d.o.o. te da je potraživanje tog društva u arbitražnom postupku konačno riješeno sklapanjem nagodbe, da je tužitelj predlagao pribaviti tu nagodbu što je sud odbio i da je odbijanjem ovog dokaznog prijedloga tužitelju povrijeđeno pravo na raspravljanje.

4. Prvotuženik je odgovorio na žalbu te je naveo da je žalba neosnovana, predlaže ju odbiti i potvrditi prvostupanjsku presudu. Traži naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 14.753,40 EUR. Prvotuženik navodi da prvostupanjska presuda jasna i razumljiva, te su u istoj navedeni razlozi o odlučnim činjenicama, da je razumljivo da se stranka koja je izgubila u sporu ne slaže sa stajalištem prvostupanjskog suda danim u obrazloženju, ali to ne znači da to obrazloženje koje je sud dao za svoje stajalište ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama, niti navedeno može biti valjani razlog za pobijanje presude, da je prvostupanjski sud ispravno utvrdio ne postoji šteta, protupravnost niti uzročna veza između navodno nezakonitog ili nepravilnog rada Ituženika i nastale štete, da suprotno tvrdnjama tužitelja, u razdoblju relevantnom za ovaj predmet (listopad - prosinac 2012.g.) prvotuženik nije imao obvezu da objavljuje podatke o dosezanju podataka o poticanju biogoriva, da su pravomoćnim presudama upravnih sudova već riješena sva pitanja na koje ukazuje tužitelj, i to u korist ovdje tuženika, što samo dodatno ukazuje na pravilnost prvostupanjske presude, da pogrešno tužitelj tvrdi da je obrazloženje prvostupanjske presude manjkavo i da je presuda arbitrarna te da je tužitelju povrijeđeno pravo na pravično suđenje.

5. Žalba nije osnovana.

6. Ispitavši pobijanu odluku u smislu odredbe čl. 365. st. 2. ZPP-a, u granicama razloga navedenih u žalbi pazeći pri tome po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 5., 6., 8., 9., 10., 13. i 14. ZPP-a i na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud je utvrdio da je pobijana prvostupanjska odluka pravilna i osnovana na zakonu.

7. U postupku koji je prethodio donošenju pobijane presude nije počinjena niti jedna bitna povreda odredaba parničnog postupka na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, a ocjena je ovog žalbenog suda da je prvostupanjski sud ispitao sve okolnosti bitne za donošenje zakonite odluke u ovom predmetu. Nije počinjena niti bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a na koju tužitelj upire u žalbi, budući da je presuda razumljiva i nema

nedostatke zbog kojih se ne može ispitati, a u presudi su navedeni razlozi o odlučnim činjenicama koji su jasni i neproturječni te ne postoji proturječnost između onoga što se u razlozima presude navodi o sadržaju isprava ili zapisnika i samih tih isprava ili zapisnika.

8. Neosnovano tužitelj navodi u žalbi da mi je povrijeđeno pravo na pravično suđenje zajamčeno čl. 29. st. 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj: 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10 i 5/14). Naime, u konkretnom slučaju mjerodavno pravo je pravilno tumačeno i primijenjeno, u pobijanoj su presudi izneseni i obrazloženi dostatni i pravno relevantni razlozi za njezino donošenje, tako da učinci pobijane presude ne dovode do povrede tužiteljevih prava zajamčenih Ustavom. Time što je tužitelj nezadovoljan odlukom suda, pored pravilno prevedenog dokaznog postupka primjenom odredba parničnog postupka, nisu povrijeđene odredbe Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda i tužitelj je dobio obrazloženu odluku prvostupanjskog suda kao i pravo na ulaganje pravnog lijeka.

9. Neosnovan je žalbeni navod da je počinjena i bitna povreda odredaba čl. 354. st. 1. ZPP-a u vezi s čl. 220. ZPP-a jer da nije izveden dokaz koji je predlagao tužitelj, da se pribavi nagodba koja je sklopljena u arbitražnom postupku u vezi s identičnom tražbinom društva B. V. d.o.o. Naime, prema odredbi čl. 220. ZPP-a dokazivanje obuhvaća sve činjenice koje su važne za donošenje odluke, a sud odlučuje o tome koje će od predloženih dokaza izvesti radi utvrđenja odlučnih činjenica. Sud je svoju odluku temeljio na činjenicama koje je smatrao odlučnim za donošenje odluke te je stoga neosnovan taj žalbeni razlog povrede parničnog postupka.

10. Svoj zahtjev tužitelj temelji na tvrdi da je povlašten proizvođač biogoriva koji je u listopadu, studenom i prosincu 2012. na tržište plasirao ukupno 2.361.180,00 litara biodizela. Prvotuženik nije tužitelju u cijelosti odobrio zahtjev za isplatom novčanog poticaja za biodizelsko gorivo koje je tužitelj stavljao na tržište u spornom razdoblju iz razloga što zahtjev prelazi maksimalno poticajnu količinu propisanu člankom 21. stavkom 2. Zakona o biogorivima za prijevoz („Narodne novine“ broj 65/09 i 145/10). Nadalje tužitelj tvrdi da je prvotuženik bio dužan dostignute maksimalne poticajne količine učiniti dostupnim povlaštenim proizvođačima pa i tužitelju, a kako to nije učinio, tužitelj je nastavio proizvodnju i ugovorio odgovarajuće poslove ne znajući kolika je količina biogoriva već poticana u 2012. godini, čime je tužitelju načinjena šteta u iznosu od 12.634.706,16 kn. Odgovornost drugotuženika tužitelj temelji na tvrdnji da nije izradio Izvješće o provedbi nacionalnog akcijskog plana kojeg je Vlada Republike Hrvatske trebala usvojiti do svibnja 2012. za prethodnu godinu. Dakle, tužbeni zahtjev u ovoj pravnoj stvari temelji se na odgovornosti za štetu nastalu radnjama tuženika kako tvrdi tužitelj. Tuženici osporavaju osnovanost i visinu tužbenog zahtjeva budući da nisu ispunjene pretpostavke odgovornosti za štetu, prvotuženik osporava da bi bio dužan dostignute maksimalne poticajne količine učiniti dostupnim povlaštenim proizvođačima, a drugotuženik osporava da su ispunjeni uvjeti za primjenu odredbe čl. 14. Zakona o sustavu državne uprave.

11. Iz podataka u spisu proizlazi da među strankama nije sporno da je tužitelj bio povlašten proizvođač biogoriva te je u listopadu, studenom i prosincu 2012. na tržište plasirao ukupno 2.361.180,00 litara biodizela, da je prvotuženik u obavljanju svoje djelatnosti u okviru sustava poticaja imao zadatak sklapanja ugovora s povlaštenim proizvođačima koji imaju pravo na poticajnu cijenu, da je tužitelj kao povlašten proizvođač tijekom 2011. i 2012. jednom mjesečno prvotuženiku postavljao zahtjev za isplatom novčanog poticaja za biodizelsko gorivo, te je tim zahtjevima bilo udovoljeno sve do mjeseca listopada 2012. Nije sporno da je tužitelj u listopadu 2012. odbijen sa zahtjevom uz obrazloženje da količina od 751.640 litara biodizela s već odobrenim zahtjevima za 2012. godinu prelazi maksimalno poticanu količinu propisanu čl. 21. st. 2. Zakona o biogorivima za prijevoz te da je tužitelj odbijen i sa zahtjevom za isplatu novčanog poticaja za 1.176.355 litara biodizela koje je stavio na tržište u studenom 2012. kao i sa zahtjevom za isplatu novčanog poticaja za 4.001 litara biodizela koje je stavio na tržište u prosincu 2012., sve sa istim obrazloženjem. Nije sporno da povlašten proizvođači nisu bili izvješćivani o maksimalno poticanoj količini biogoriva.

12. Iz obrazloženja pobijane presude proizlazi da je prvostupanjski sud ocjenom izvedenih dokaza utvrdio da nisu ispunjene pretpostavke za odgovornost za naknadu štete od prvotuženika i drugotuženika u smislu čl. 14. Zakona o sustavu državne uprave jer ne postoji protupravnost i uzročna veza između nezakonitog ili nepravilnog rada tijela državne uprave i nastale štete. Poziva se na odredbe čl. 19., čl. 21. st. 2., čl. 22., čl. 24. st. 3. i čl. 26. Zakona o biogorivima za prijevoz („Narodne novine“ broj 65/09) te utvrđuje da tužitelj nije bio jedini povlašten proizvođač, da je

već u kolovozu 2012. bio skoro ispunjen plan proizvodnje pa je bilo za očekivati da će se zatražiti obavijest o tome koliko je ukupno ostvareno poticaja od svih povlaštenih proizvođača i da li je dosegnuta maksimalna poticana količina biogoriva o čemu je tužitelj kao poduzetnik morao voditi računa, a u smislu čl. 10. Zakona o obveznim odnosima. Prvostupanjski sud utvrđuje da tužitelj nije imao osnova očekivati daljnje isplate poticaja za 10., 11. i 12. mjesec 2012. jer je već bila dosegnuta maksimalna poticana količina biogoriva te bi svaka daljnja isplata novčanih poticaja bila protivna zakonskim odredbama. Stoga je prvostupanjski sud utvrdio da je tužbeni zahtjev za naknadu štete neosnovan i donio je odluku kojom je odbio tužbeni zahtjev.

13. Prvostupanjski sud je pravilno utvrdio činjenično stanje, pravilno je primijenio materijalno pravo iz čl. 14. Zakona o sustavu državne uprave i čl. 1045. Zakona o obveznim odnosima te je donio pravilnu odluku o neosnovanosti tužbenog zahtjeva. Naime, štetu koja građaninu, pravnoj osobi ili drugoj stranci nastane nezakonitim ili nepravilnim radom tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno pravnih osoba koje imaju javne ovlasti u povjerenim im poslovima državne uprave, naknađuje Republika Hrvatska. Gotovo istovjetna odredba sadržana u čl. 14. Zakona o sustavu državne uprave („Narodne novine“ broj 69/19). Za ocjenu osnovanosti zahtjeva u konkretnom slučaju odlučno je jesu li ispunjene pretpostavke odgovornosti Republike Hrvatske za štetu zbog nepravilnog, odnosno nezakonitog rada prvotuženika u smislu odredbe članka 14. Zakona o sustavu državne uprave.

14. Za postojanje javnopravne odgovornosti za štetu u smislu članka 14. Zakona o sustavu državne uprave trebale su biti ispunjene kumulativno tri pretpostavke:

- nezakoniti ili nepravilni rad djelatnika prvotuženika,
- postojanje štete koja je zbog toga nastala tužitelju,
- uzročna veza između nezakonitog i nepravilnog rada tijela državne uprave i nastale štete tužitelju, pri čemu treba dokazati da je nastala šteta neposredna posljedica nezakonitog ili nepravilnog rada tj. da šteta ne bi nastala da njega nije bilo.

15. Pri tome valja istaknuti da se nezakoniti rad očituje kao postupanje suprotno zakonu, drugom propisu ili općem aktu ili propuštanje primjene zakona, drugog propisa ili općeg akta, dok se eventualna dugotrajnost postupka ili pogrešna primjena materijalnog prava kao rezultat pogrešnog ili drugačijeg pravnog shvaćanja ne smatra nezakonitim radom u smislu čl. 14. Zakona o sustavu državne uprave. Zakon o sustavu državne uprave ne propisuje odgovornost Republike Hrvatske za štetu zbog pogrešnog pravnog shvaćanja upravnog tijela, već samo zbog nepravilnog i nezakonitog rada. Pravilno je utvrdio prvostupanjski sud da u razdoblju relevantnom u ovom slučaju, dakle listopad, studeni i prosinac 2012. prvotuženik nije imao obvezu objavljivati podatke o dosezanju maksimalne poticane količine biogoriva.

16. Stoga je pravilno utvrdio prvostupanjski sud da nema štete za koju bi bili odgovorni prvotuženik i drugotuženik odnosno nema uvjeta za primjenu odredbe čl. 14. Zakona o sustavu državne uprave, kao niti odredbe čl. 1045. ZOO-a i pravilno je donio odluku o neosnovanosti tužbenog zahtjeva.

17. Pravilna je i zakonita i odluka o troškovima postupka kako po osnovu (čl. 154. st. 1. ZPP-a) tako i po visini (čl. 155. ZPP-a), a tu odluku tužitelj konkretno niti ne osporava.

18. Kako tužiteljevim žalbenim navodima nije dovedena u sumnju pravilnost i zakonitost pobijane presude, valjalo je na temelju odredbe čl. 368. st. 1. ZPP-a odbiti tužiteljevu žalbu kao neosnovanu i potvrditi pobijanu presudu.

19. Zahtjev prvotuženika za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu u iznosu od 14.753,40 EUR je odbijen budući da to nije trošak potreban za vođenje parnice (čl. 155. ZPP-a). Slijedom navedenog odlučeno je kao u točki II. izreke ove odluke.

Zagreb, 30. siječnja 2024.

Predsjednik vijeća

Dubravka Zubović